

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Directorivm Inqvisitorvm F. Nicolai Eymerici Ordinis Prædicatorum

Nicolaus <Eymericus>

Venetiis, 1607

De Qvinto Modo terminandi processum fidei p[er] abiurationem de
vehementi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13589

hoc eodem commentario. §. iam vt constat. & ita nominatim faciendum docet in hac causa, quocumque modo in delicto fuerit processum, Conradus Brunus lib. 4. de heret. c. 10.

Inquisitores per alios possunt pronuntiare sententias.

Et quamquam in alijs causis index ipse, non alius sententiam pronuntiare debeat, Inquisitores tamen hereticæ prauitatis per alios possunt eas recitare. c. vt commissi. in principio. de heret. lib. 6. vbi notant Joannes And. Dominicus, & alij. tradit Conradus Brunus lib. 4. de heret. c. 10. & Ioannes Roias in singularibus fidei, singula. 94. in prin. Nam Inquisitores sicut Episcopi sententias possunt per alios recitare, vt dicit Gemianus in cap. vlt. de re iud. & Bernardus in Lucerna verbo, sententia. §. 9. idem verbo, Inquisitor. §. 28.

De die profrenda sententia.

Iam sententiæ reorum de die, non de nocte profrendi debent. Panormitanus in c. consiluit. de officio delegati. & ibi Felynus: fieri tamen potest quandoque, vt ob multitudinem reorum, & prolixitatem processuum, & delictorum, non possunt comode aliquorum sententiæ interdum in hoc crimine pronuntiar, presertim quo tempore ad actionem fidei publicam plures rei simul produciuntur, quo casu quâuis de nocte nonnullorum sententiæ proferantur, non ideo reddentur vane, aut nullæ: melius tamen erit, & securius propter alia pericula, quæ ob tenebras interuenire possunt, interdum omnia absolueri.

Qualiter ordinanda sint condemnatoria.

Postremo, sententia condemnatoria ita formabitur, vt in ea primum qualitas hæresum, & errorum à reo assertorum declaratur: inde diligens criminum, inuestigatio, citationes, admonitiones, confessiones, probationes legitime, inducunt ad penitendum competentes data, obduratus in erroribus reorum animus, & reliqua quæ ad iustum processum faciendum, attinent, enumerentur; tandem pro qualitate criminis secundum leges, & regulas in hoc crimine obseruandas subiungatur ipsa sententia dispositio. Conradus Brunus lib. 4. de heret. c. 10. Simancas de catho. instit. tit. 60. nu. 2.

Cetera vero, quæ ad particulares quorundam reorum sententias spectant, veluti impenitentium, & relapsorum, paulo post suis locis dicam: hic enim in genere tantum ostendimus, quæ in pronuntiandis sententijs sint obseruanda. & multa consulo omisimus, quæ vel in hoc crimine locum non habent, vel facilia sunt, & cuique vel mediocriter erudito, nota.

Si eodem sententia qualiter executioni mandanda.

Sed iam alterum susceptæ disputationis, caput abfoluamus, videlicet, de sententiæ pronuntiatione, in quo hæc summa est: Si rei contra quos sententia lata est, relapsi fuerint, aut impenitentes, curie seculari relinquuntur, nec in his vlla amplius sunt Inquisitorum partes, sed illi per iudices seculares statim debent vltimo affici supplicio, vt alibi fusius dictum est.

Admonitio Inquisitorum ad penitentes.

Quod si penitentes, & reconciliati fuerint, & in publicum spectaculum producti eo die, quo sint in eos sunt prolata, ad solitos sancti officij carceres reducendi sunt, & die sequenti producantur in adiutorio Inquisitorum, & admocebuntur eorum quæ per sententias fuerint illis iniuncta, & quàm graues penas sint habituri, nisi humiliter iniunctas penitentias adimpleant: quibus peractis, nunquamque mittentur ad locum, quem ei per sententiam assignauerunt.

A Illos vero, quos ad penas trivremium condemnauerunt, ad carceres iudicium secularium transfundendos curabunt. in his denique quisque laudabile sue Inquisitionis consuetudinem obseruabit, quamuis superiora tuta sint, & quæ facile possint, aut debeant in hoc iudicio obseruari.

d Per modum qui sequitur condemnamus, Penitentiamus, seu potius penitentiamus. Penitentiamus dicit, non punimus, quonia quæ redeunt tibus imponuntur penitentia, non sunt proprie penas, sed salutare medicina, & penitentia quidē eius dicitur. B qui leuiter abiurauit, arbitrio Inquisitoris imponitur, iuxta personarum, & delicti qualitatem; in quo hoc est obseruandum, quod hic indicat Emericus, videlicet contraria eorum quæ commiserunt, reis iniungatur: quod etiam plenius explicui supra in hoc 3. par. commentario. 7. nu. 18. §. & dicitur eis sic; traditurque singulariter Zachimus tract. de heret. c. 20. vbi valde prudenter docet quomodo sint imponende penitentiales pænæ iuxta personarum, & delictorum qualitatem.

De quinto modo terminandi processum fidei per abiurationem de vehementi.

Vintusmodus processum fidei finit di, & terminandi est, quando delatus de hæresi, processum meritis diligenter discussis cum bono consilio in iure peritorum, reperitur suspectus de hæresi vehementer: & hoc est quâdo delatus de hæretica prauitate, non reperitur legitime deprehensus, nec confessione propria, nec facti euidencia, nec testium productione legitima, sed sunt magna, & graua probata indicia contra eum, & talia per consilium iudicata, quæ illi reddunt suspectum vehementer de predicta hæretica prauitate.

D Circa istum talis practica est seruanda. Talis namque debet, vt suspectus vehementer de tali hæresi, abiurare illam hæreticam prauitatem, quod si postmodum relabatur, per na relapsus de bita puniatur: hoc est, quod tradatur brachio seculari vltimo supplicio feriendus, iuxta c. Accusatus. in prin. de heret. lib. 6. t. t. abiurabit publice, vel secrete, secundum quod suspectus est habitus publice, vel secrete, & apud plures, vel pauciores, & graues, vel leues, vt dictum est statim de illo, qui est suspectus leuiter de hæresi, & habet vt talis hæresim abiurare.

E Modus autem disponendi ad abiurationem talis erit.

Forma disponendi ad hæresim abiurandam eum, qui est suspectus de hæresi vehementer.

Si enim determinatum est per consilium, quod delatus ille debeat in cathedrali, vel alia solenni ecclesia publice abiurare, per aliquot dies

ante ex parte Episcopi, & Inquisitoris, vel eorū
lterius, per omnes ecclesias illius ciuitatis, vel lo
ci, in quo henda est abiuratio antedicta, populo
publicē indicatur, quod tali die, & in tali eccle
sia, Inquisitor de fide sermonem debet facere ge
neralem: & quod non erit sermo in illa ciuitate,
vel loco, nisi ibi; & sic quod veniant, & habebūt
indulgentiam consuetam. Et eadem die Inquisi
tor notificabit ad conuentus religiosorum, quod
tali die non erit sermo in illo loco nisi suus. In
terim Inquisitor sit diligens ad componendum
sermonem suum, formando secundum materiā,
de qua agitur, informando populum de veritate
fidei catholice, contra illam hæresim, quam de
latus ille habebit iurare, & ad formandum abiur
rationem, & sententiam cum episcopo, vel vica
rio ipsius, illius ciuitatis, vel loci: & etiam vt die
præcedenti abiurationem, de sero ordinet, quod
ponatur in medio in ecclesia vna sedes alta, in
qua abiurandus ponatur.

Adueniente autem die Dominica ad abiura
tionem faciendam, & ad audiendam sententiā,
seu penitentiam abiurando imponendam, In
quisitor sermonem faciet generalem, quo facto,
legantur publicē per notarium, vel aliquem Fra
trem, vel clericum, ea de quibus ipse abiurandus
est conuictus, & alia, ex quibus habitus est suspec
tus de hæresi vehementer: post dicitur sibi per
Inquisitorem: Ecce a quod ex hic recitatis tu es
nobis suspectus de tali hæresi vehementer; qua
re oportet quod tu purges te, & ab iure hæresim
supradictam: & tunc ponetur coram abiurando
liber Euangeliorum, & ipse ponet manus super
illum: & si scit legere competenter, tradetur sibi
sequens abiuratio in scriptis, & leger coram om
ni populo. Si autem nesciat legere competenter,
notarius, vel aliquis religiosus, seu clericus, leget
ea spatiosē, & abiurandus respondebit alta vo
ce, & intelligibili per hunc modum. Nam nota
tus, seu religiosus dicit sic: Ego talis de tali lo
co, & ipse respondebit per eadem verba: & ille,
in iudicio constitutus; & iste respondebit per ea
dem verba semper in vulgari, & sic quousq; ab
iuratio sit finita, & abiurabit per formam teno
ris sequentis.

*Forma abiurandi hæresim, quando de
latus est suspectus vehementer.*

169 **E**Go talis de tali loco, talis diocesis, in iudicio
personaliter constitutus coram vobis vene
randis dominis Episcopo talis ciuitatis, & fratre
tali, Inquisitore hæreticæ prauitatis, in terris di
tioni talis domini subiectis, sacrosanctis Euange
lijis positus coram me, & proprijs manibus per
me tactis, iuro me credere corde, & profiteor ore
illam sanctam fidem catholicam, & Apostolicā,
quam sacrosancta Romana Ecclesia docet, pro
fiteor, predicatq; tenet. Item iuro me crede
re corde, & profiteor ore quod, &c. *Explicetur ar
ticulus catholicus contrarius illi hæresi, de qua vehe
menter est suspectus, vt verbi gratia, si est suspectus*

A de processione Spiritus sancti a Patre, et Filio; dice
tur sic. Iuro me credere corde, & profiteor ore, q
Spiritus sanctus procedit ꝑ a patre, & Filio, &
æqualiter tanquā ab uno principio, & nō a duo
bus: & post abiuret hæresim contrariam sic: Et con
sequenter abiuro, abnego, & reuoco illam hære
sim, quæ falso, & mendaciter affirmat, quod Spi
ritus sanctus nō procedit a Patre, & Filio simul,
tāquā ab vno principio, sed a duobus. Item iuro,
quod nunquam prædictæ hæresi credidi, neque
nunc credo, nec credam, nec illi adhasi, nec ad
hæreo de præsentis, nec adhasere intēdo, nec do
cui, nec docere intēdo, nec docebo. Item iure,
& promitto, q talia, & talia, *exprimatur*, propter
quæ habetis me suspectum de huiusmodi hæresi
vehementer, nunquam faciam, nec operam vt
fiant, dabo. Quod si aliquid de prædictis fecero
in futurum (quod Deus auertat), pōnis de iure re
lapsus debitis, prom pto animo me submitto, pa
ratus subire omnem penitentiam, quam pro his
quæ feci, & dixi propter quæ habetis me suspec
tum de dicta hæresi vehementer, decreueritis
mihī iniungere; & illam iuro, & promitto pro vi
ribus adimplere, & nullatenus contraire: sic me
Deus adiuuet, & hæc Evangelia sacrosancta.

B Prædicta autem abiuratio fiat in vulgari, ut
ab omnibus capiatur, nisi fieret solummodo co
ram personis ecclesiasticis, qui linguam latinam
intelligerent competenter. Si autem abiurau
erit secretē, scilicet in palatio Episcopi, vel in ca
pitulo fratrum, vel Camera Episcopi, vel Inqui
sitoris quando scilicet factum non est publicū;
modo consimili abiurabit.

C Facta autem prædicta abiuratione, Inquisitor
poterit dicere ei, qui abiurauit, talia verba ibi pu
blice, vel similia in effectu: Fili, tu suspensionem,
quam de te, & merito habebamus, purgasti per
abiurationem, quā fecisti; volo tamen te redde
re cautionem: Cautus tibi deinceps quō ages: nā
si de cætero talia agas vel dicas, propter quæ pro
betur, quod incidetis in futurum in hæresim
abiuratam, sine misericordia pœna relapsus debi
ta punieris, & vt relapsus traderis brachio sæcu
lari, vltimo supplicio feriendus: quare super om
nia elonges te a consortio hominum, vita, & mo
ribus ab alijs communiter dissidentium, ne te fa
ciant recidere in relapsum.

D Sit cautus notarius, q ponat in actis, quō talis
abiuratio facta est per talem, vt per suspectū de
hæresi vehementer, & non solum leuiter, ad hęc
vt si relabatur, sciatur qualiter puniretur: ꝑ quia
pœna relapsus debita. Quibus peractis feretur sen
tentia, seu penitentia in hunc modum.

*Forma sententiandi eum, qui abiurauit
vt suspectus vehementer.*

NOs N. Episcopus talis ciuitatis, & Frater N. 170
Inquisitori hæreticæ prauitatis in terris ta
lis domini ditioni subiectis, a sancta sede Aposto
lica specialiter delegatus.

ATTENDENTES quod tu talis, de tali lo
co, & talis diocesis, talia, & talia commisisti,
dican-

† Capit. r. de
sum. Trin. &
fide cath. li. 6

169 Abiuratio
fiat in vulgari,
& quando
possit fieri a
liter.

Admonicio
facienda ab
Inquisitore
post abiura
tionem.

† Al. puniri
debeat.

dicatur illa, vt ex processu meritis diligenter discussis legitime nobis constat, propter quæ, & merito habentes te suspectum vehementer de tali hæretica prauitate, illam vt taliter suspectum te fecimus abiurare, de magno consilio in iure peritorum, iustitia suadente: verum vt effectaris cautior in futurum, & ne reddaris procliuor ad con similia peragenda, & ne crimina remaneant impunita, & vt sis cæteris delinquentibus in exemplum, de multorum magnorum in iure peritorum ac et in sacra Theologia magistrorum, seu doctorum, in & super his habito maturo consilio, pariter & digesto, habentes præ oculis solum Deum ac sanctæ fidei Catholicæ, & Apostolicæ veritatem, sacrosanctis Euangelij positus coram nobis vt de vultu Dei iudicium nostrum prodeat; & nostri oculi videant æquitatem: Sedentesq; tribunali more iudicum iudicantium, te talē hic in nostra præsentia personaliter constitutum, forma, qua sequitur condemnamus, seu potius penitentiam, videlicet, ne deinceps talia, vel talia facere, vel dicere præsumas.

Ponatur illa, que conuincitur commississe, propter que fuit suspectus habitus de predicta heresi vehementer, & non illa, propter que si committeret, incidere leuiter in relapsum, sed alia sibi imponatur prout negotij varietas exposulat, & requirit; vt pote, quod nunquam scienter habeat tales libros, vel ne eos, quos sciuerit abiurasse; & receptet, & similia. Lata fuit hæc sententia, &c.

¶ Al. qualitas

¶ Al. hæreticos.

141

Qua sententia sic lata pariter & perfecta, Inquisitor poterit facere tria. Primum est, quod reducat penitentiam ad certa puncta, & penitentiato exponat illa vt cautior reddatur, informando eum, qd obseruet penitentiam sibi iniuncta, alias incidere in relapsum, & posset impetens merito iudicari. Secundum est, quod cõferat indulgentiam xl. vel xx. dierum, iuxta priuilegiū, Præcunctis. ¶ omnibus, & singulis, qui sermone tuo, vel abiurationi prædictis interfuerunt. Tertium quod exponat populo, quod omnes, qui præstiterunt consilium, auxilium, vel fauorem, quod prædictus talis abiurauerit hæreticam prauitatem, vt pote, qui eum denunciarunt, de posuerunt, consilio interfuerunt, abiurationem, vel sententiã legerunt, habent tres annos de indulgentia; concludendo, & monendo populum, quod quicūq; sciuerit aliquem hæreticum, vel de hæresi suspectum, seu diffamatum, debet Episcopo, vel eidē Inquisitori, seu eorum vicarijs intumare, & habebunt etiam tres annos de indulgentia, iuxta priuilegiū allegatum, & ultra hoc præmium in cælis in æternum.

¶ H. beatus su
12a pag. 131

172

Penitentia
spectorum
de hæresi.

Attendendum est autem, quod suspecti de hæresi, & non deprehensi, siue sint suspecti vehementer siue leuiter, non debent perpetuo immurari, nec perpetuo incarcerationi, quia hæc est pœna illorum, qui fuerunt hæretici, & post penitentiam, vt patet in c. Excommunicamus, 3. de hæret. & in c. Quoniam, de hæret. lib. 6. Sed possunt propter illa, qua commiserunt, ex quibus habitus sunt suspecti, ad certum tēpus incarcerationi, seu carceri mancipari, & postmodum, prout videbitur, dispensari.

Ari, iuxta c. Vt commissi, de hæret. lib. 6. Nec huiusmodi suspecti sunt crucibus consignandi. Næ crucis sunt insignia hæretici penitentis: suspecti autem non fuerunt hæretici habitus, quare non sunt consignandi; potest tamen eis imponi, quod sit certis diebus solemnibus in valus talium ecclesiarum, vel circa altare dum Missarum solemnitas celebrantur, habentes in manibus cereum ardētem tanti ponderis; vel quod vadant ad talem peregrinationem, & similia, prout negotij qualitas expetit, & requirit.

COMMENT. XLI.

Endem hunc modum paucis mutatis præstribunt Tabiensis in summa, verbo, Inquisitor. §. 16. & Iacobus Sprengelius in mallo maleficarum, 3. par. q. 24. & Locatus in fine operis iudicialis, tit. De forma sententiæ contra vehementer suspectum de heresi. Syluester de virgibus, li. 3. c. 4. puncto 7. nonnulla Zanchinus tract. de heret. cap. 41. & Repertorium Inquisitorum verbo, sententiæ. §. alia sententiæ. vers. quia nobis constat, & alij quos libens omitto. & circa hunc modum nulla serè occurrit difficultas, quam non abunde explicauerimus supra in modo quarto finiendi processum.

Hoc tamen loco illud occurrit declarandū, quod in præcitato commentario consulto omiserā ob prolixitatem: An scilicet prius debeat fieri abiuratio, deinde vero pronuciari sententiæ, an è conuerso? & Emericus, vt series eius indicat, in his modis semper abiurationem præfert sententiæ: neq; absq; ratione. cum enim sententiæ supponat processum cõpletum, & absolutum, rationi consentaneum videtur, vt prius quam sententiæ pronucietur, cõfici debito ordine expediantur, iuxta doctrinam Specular. tit. de sen. §. nunc videndum restat. hæc fortassis respiciens Emericus abiurationem vbiq; præmisit, inde sententiã pronuciavit.

Verum tamen Romæ Illustrissimus sacrosanctus, & generalis Inquisitionis Senatus cõvariū obseruat: prius n. profertur sententiæ, inde penitus abiurat. & prudentissima, & consultissima ratione fieri crediderem: quoniam abiuratio inter pœnas, idēntibus imponendas solet numerari, neque ab hac cõsuetudine crederem recedendum. videto Campegium apud Zanchinum, c. 41. vers. circa ordinem vero.

Post dicitur sibi per Inquisitorē: ecce quod ex hic recitatis tu es nobis suspectus, &c. Non credo necessariū hoc Emerici documentum, nec vsus Inquisitionum hoc nunc obseruat, quod ego sciam: verum tamen cum hanc publicè ad administrationē rei fieri voluerint Inquisitores, honorificentius, et magnificentius videtur, vt decretum legi iubent, quo contineatur, talem iuridicè deprehensam in lectas hereses incidisse, aut habitum fuisse de illis vehementer suspectum, & velut hereticum, & impitentem iudicandum, nisi eas, & alias omnes detestetur hoc loco, hæc die, hæc hora: quo edicto publicato reus clara voce dicit se penitere, & paratum esse ad abiurandum. Campegius apud Zanchinum, capitu. 41. vers. circa ordinem vero, nihil damno, quisq; in his laudabilem sue Inquisitionis sequat. consue.

si fuerit innotuit si irreprehensibilis vult agere
 f. p. m. i. n. o. s. a. c. r. o. s. a. n. c. t. e. R. o. m. a. n. u. s. & genera-
 l. i. s. u. n. i. v. e. r. s. i. t. a. t. i. s. r. i. t. u. m. s. e. q. u. a. t. u. r.

B Forma abiurandi hæresim, quando delatus
 est suspectus vehementer.] *Palebra sunt istę for-
 mę quas Emericus prescribit, sed si per tempus
 fuerit legito illam, quam Concilium Constantien-
 se prescripsit Hieronymo de Praga sessio. 19. alte-
 ram, quam fecit Berengarius, habes apud Gratianu
 in c. ego Berengarius. de consecr. dist. 2. quę retulit
 Emericus par. 2. q. 6. vbi ego aliam eiusdem Berē-
 garij retuli: aliam abiurandi formulam refert Ioan-
 nes Tarreteremata, lib. 4. de ecclesia. par. 2. c. 22. &
 aliam Alfonso Caslus lib. 1. c. vlt. de iusta hære-
 ticorum punitio. & Joannes Roias singulari, 1. &
 alij quas velut notas, & cuique obuias omittit. ex
 quibus quadam hereticis redeuntibus, quadam ve-
 hementer suspectis competunt.*

C Quod incidetis in futurum in hæresim abiu-
 ratam, &c.] *Idem sentiendum est etiam si non re-
 piciat aut relabatur in hæresim abiuratum, sed in
 aliam speciem hæresis. c. accusatus. §. cum vero. de
 heret. lib. 6. quoniam hodie de recepta sancti officij
 consuetudine omnis hæresis abiuratur, vt dixi sup.
 parte 2. super quest. 40. circa finem.*

D Secundum est, quod conferat indulgentiam
 quadraginta, vel viginti dierum, &c.] *De his in-
 dulgentijs conferendis omnibus, qui actus fidei in-
 terfuerunt, plenissime differit Emericus in hac 3.
 par. q. 127. cum aliquot sequentibus. vbi, & nos et
 multa adiungemus.*

E Attendendum autem, quod suspecti de hæ-
 resi, &c. non debent perpetuo immurari.] *Opti-
 me iura hoc loco per Emericum adducta probare
 videntur hanc suam sententiam, de quo dicam ple-
 ne infra super decimo modo processum fidei termi-
 nandi extatque singularis de hac re doctrina in Cō-
 cilio Biterrensi, c. 23. & 24. quam asseram præcita-
 to loco. interim videto Zanchinum tract. de heret.
 c. 10. hoc vero Emerici documentum retulit, & se-
 cutus est Locatus in opere iudiciali verbo, suspicio.
 tra. 3. 1. vers. suspectus de heresi.*

F Nec huiusmodi suspecti sunt crucibus consi-
 gnandi, &c.] *Hoc ipsum documentum, quod & ve-
 rum est, & observandum, refert, & sequitur Cam-
 pegius apud Zanchinum c. 20. vers. portet crucem,
 & Repertorium Inquisitorum verbo, crux. §. quali-
 ter redeuntis, & de his crucibus extat insignis locus
 in concilio Tarraconensi relato apud Emericu sup.
 p. 2. & in Concilio Tholosano c. 9. & in concilio Biter-
 rensi c. 26. de quo differā plenē commentario sequenti
 vbi est proprius locus. interim videto Zanchinum
 tract. de heret. c. 20. & Repertoriū Inquisitorū ver-
 bo, crux, & verbo, penitentia. §. itē si quis publicē.*

*De sexto modo terminandi processum fi-
 dei in casu violenter suspecti.*

Sextus modus processum fidei finiendi, & ter-
 minandi est, quando delatus de hæretica pra-
 uitate processus meritis diligenter discussis, cum
 bono consilio in iure peritorum, reperitur suspe-

A ctus de hæresi violenter, & hoc est quando dela-
 tus ipse non reperitur legimè deprehensus cō-
 fessione propria, nec facti uideantia, nec testium
 production legitima, sed tantum indicia non leuia
 solum, vel vehementia, sed fortissima, & violenta,
 quę ipsum delatum reddunt merito suspectū
 de hæresi violenter, propter quę talis debet vesse
 spectus violenter de hæresi abiurare: Vtpote,
 propter aliquid, quod dixit, vel egit, vt quia susti-
 nuit excommunicationem per annum, vel plus
 in causa fidei. Qui enim sustinet excommunica-
 tionem per annum, vel plus; licet non in causa
 fidei, est suspectus leuiter de hæresi: quia hoc nõ
 caret scrupulo hæretica prauitatis. de pœnis ca.
B Grauem. Et si citatus responsurus de fide non
 compareret, sed renuit contumaciter comparere,
 propter quod excommunicatur; tunc fit suspec-
 ctus de hæresi vehementer: nam leuis suspicio
 transit in vehementem. Sed si sustinet illā ex-
 communicationem per annum animo pertinaci-
 tate sic suspectus de hæresi violenter, nam ve-
 hemens suspicio transit in violentam, cōtra quā
 non admittitur defensio; immo ex tunc talis est
 vt hæreticus condemnandus, quę omnia prædi-
 cta patent per cap. Cum contumacia. & no. ibi-
 dem. de heret. lib. 6.

C Circa istum talis practica est seruanda. Iste
 enim licet fortasse in re non sit hæreticus, vt po-
 te, quia non habet errorem in mente, nec de illo
 errore tenendo pertinaciam in voluntate: vt no.
 arg. supra allegato: Nihilominus est vt hæreti-
 cus condemnandus propter prædictam suspicio-
 nem violentam, contra quam non est probatio
 admittenda. Hæreticus autem taliter condem-
 natur, quod si nolit resiliere, & hæresim abiurare,
 & satisfactionem congruam exhibere, traditur
 brachio seculari animaduersione debita punien-
 dus, iuxta c. Ad abolendam. §. presentis. Si autem
 velit, & cōsentiat cum effectu, abiurat hæresim,
 & carceri perpetuo mancipatur, iuxta c. Excom-
 municamus. 2. de heret.

D Pari forma ille, qui sic est suspectus de heresi
 violenter, & est vt hæreticus iudicandus, si nolit
 resiliere, & ad gremium Ecclesię aduolare, nec
 hæresim abiurare, nec satisfactionem cōgruam
 ad arbitrium Episcopi, & Inquisitoris exhibere,
 traditur brachio seculari ultimo supplicio feri-
 dus. Si autem velit hæc facere, & consenserit cū
 effectu, abiurabit, & sententialiter perpetuo car-
 ceri condemnabitur.

E Modus autem disponendi ad abiurationem ta-
 lis erit.

*Forma disponendi ad hæresim abiuran-
 dam eum, qui est suspectus de
 hæresi violenter.*

NAm, vt dictum est in quarta, & quinto mo-
 dis præcedentibus processum fidei termi-
 nandi; tunc Episcopus, & Inquisitor concordabūt de
 aliqua die Dominica, vel festina, in qua fiat abiu-
 ratio antedicta. Quo facto facien- intimari per
 omnes

174
 Practica cir-
 ca violenter
 suspectos ser-
 uanda.

Violenter su-
 spectus si re-
 nuct abiura-
 re, traditur
 brachio secu-
 lari.